

53301202 : สาขาวิชาเคมีศึกษา

คำสำคัญ : ขั้วไฟฟ้าเลือกเฉพาะไอออนไนเตรต/ ไลต์ดินสอ/ โพลีไพร์โรล/ โพลีเพนซิโอมเมตรี/ ผัก

เอกราช ตาแก้ว : การประดิษฐ์ขั้วไฟฟ้าเลือกเฉพาะไอออนไนเตรตจากไลต์ดินสอ

สำหรับการวิเคราะห์ด้วยวิธีโพเทนซิโอมเมตรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.รัศมี
ชัยสุขสันต์. 146 หน้า.

ขั้วไฟฟ้าเลือกเฉพาะไอออนไนเตรตประดิษฐ์ขึ้นจากการเคลือบฟิล์ม polypyrrole (PPy) บนไลต์ดินสอ โดยใช้เทคนิค cyclic voltammetry ทำให้เกิดปฏิกิริยาพอลิเมอร์ไรเซชันของ pyrrole โดยมีไอออนไนเตรตที่ใช้เป็น dopant ปัจจัยที่ศึกษาให้ได้สภาวะที่เหมาะสมที่สุดในการเคลือบ PPy ได้แก่ ความเข้มข้นของ pyrrole monomer, ศักย์ไฟฟ้าในการกวาดไป-มา, ความเข้มข้นของ dopant, จำนวนรอบ และ scan rate ในการกวาดศักย์ไฟฟ้า, ความเข้มข้นของสารละลาย NaNO_3 และเวลาที่ใช้ในการทำ conditioning การตอบสนองด้วยวิธี potentiometry โดยมี $1.0 \times 10^{-2} \text{ M } (\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ เป็นสารละลายปรับ ionic strength ผลการตอบสนองให้กราฟเส้นตรงในช่วงความเข้มข้นของไอออนไนเตรตเท่ากับ 9.8-1345 ppm และลักษณะการตอบสนองเป็นแบบ sub-Nernstian (slope = $-50.06 \pm 0.67 \text{ mV per decade concentration}$) เวลาที่ใช้ในการตอบสนองเป็นไปอย่างรวดเร็วภายใน 30 วินาที และให้ขีดจำกัดของการวัด (detection limit) เท่ากับ $4.05 \pm 0.43 \text{ ppm}$ อายุการใช้งานสามารถใช้ได้ถึง 22 วัน ได้ศึกษาความจำเพาะเทียบกับไอออนอื่นๆ 8 ชนิดพบว่าไอออน HCO_3^- มีการรบกวนมากที่สุด ขั้วที่ประดิษฐ์ขึ้นถูกนำมาใช้วิเคราะห์ไอออนไนเตรตในตัวอย่างผัก

ภาควิชาเคมี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

53301202 : MAJOR : CHEMICAL STUDIES

KEY WORD : NITRATE ION SELECTIVE ELECTRODE/PENCIL LEAD/POLYPYRROLE
/POTENTIOMETRY/VEGETABLE

AEKGARAJ TAGEAW : FABRICATION OF NITRATE ION SELECTIVE ELECTRODE
FROM PENCIL LEAD FOR POTENTIOMETRIC ANALYSIS. THESIS ADVISOR :
ASST.PROF.RASAMEE CHAISUKSANT, Ph.D. 146 pp.

Nitrate ion selective electrode was fabricated by polypyrrole (PPy) film coating on a pencil lead using cyclic voltammetry for polymerization of pyrrole with nitrate ion as the dopant. Parameters for PPy coating as follows: pyrrole monomer, cycling potential, dopant concentration, number and scan rate of potential cycling, concentration of conditioning solution and conditioning time were optimized. Potentiometric responses in 1.0×10^{-2} M $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ as ionic strength adjuster provided linear working curve 9.8-1345 ppm of nitrate concentration range with the sub-Nernstian behavior (slope -50.06 ± 0.67 mV per decade concentration). The response was rapid within 30 seconds and detection limit was 4.05 ± 0.43 ppm. The fabricated electrode lifetime was up to 22 days. Potentiometric selectivity coefficients for the nitrate ion against other 8 ions were determined. HCO_3^- was the most serious interference. The fabricated electrode was also applied to determine nitrate ion in vegetable samples.

Department of Chemistry

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2013

Thesis Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้ทำการวิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัศมี ชัยสุขสันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา แนวคิด คำแนะนำ จัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน และสละเวลาในการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ด้วยความดูแลเอาใจใส่ตลอดงานวิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. สุมนมาลย์ จันทร์เอี่ยม ประธานกรรมการและอาจารย์ ดร. สมปอง ทองงามดี กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้แนวคิดรวมทั้ง คำแนะนำอันมีคุณค่าแก่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับทุนอุดหนุนในการทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์ และงานวิจัยครั้งนี้ให้สมบูรณ์ รวมถึงอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของ ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ที่กรุณาให้ คำแนะนำ ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในด้านสารเคมีและอุปกรณ์การทดลองต่างๆ ตลอดงานวิจัย